

Artikel bragt i Husdjur, April 2006
NAV ger oss nya avelsvärden för mjölkavkastning
Hans Ståhammer, Svensk Avel

I april kommer för första gången avelsvärden för mjölkproduktion från Nordisk Avelsvärdering (NAV). Avelsvärden kommer att beräknas samtidigt för alla kor och tjurar i Sverige, Danmark och Finland. Inom respektive ras blir avelsvärdena direkt jämförbara mellan länderna och har en gemensam bas.

Liksom tidigare ingår uppgifter om kornas tre första laktationer i avelsvärderingen. Det som är nytt denna gång är att laktationerna kommer att behandlas som tre olika egenskaper. Tidigare var andra och tredje laktationerna en ”upprepning” av den första. Det har även skett en del förändringar hur man beaktar korsningseffekter (heterosis) och rekombinationsförluster i modellen för beräkning av avelsvärden. Den nya NAV-modellen ger ett avelsvärde för respektive laktation och dessa vägs samman med 0,5 för första laktationens resultat och med 0,3 respektive 0,2 för de efterföljande laktationerna. Även tjurar med endast döttrar med första laktationsuppgifter kommer att få avelsvärden för senare laktationer. Dessa kan beräknas genom att det finns genetiska samband för avkastningens storlek mellan olika laktationer. Dock kommer avelsvärdenas säkerhet att vara beroende av antalet döttrar i respektive laktation. I beräkningarna användes i både Danmark och Finland en så kallad Testdagsmodell medan man i Sverige använder information från 305 dagars laktationer. Inom NAV pågår ett arbete med att ta fram en Testdagsmodell även för svenska data.

Naturligtvis kommer förändringen av metoden för avelsvärdering att leda till en ny rangering av tjurarna. För jämförelsen av tjurar inom landet kommer förändringarna att vara relativt små. Däremot kan det ske större omrangeringar av tjurar från olika länder. Korrelationen mellan avelsvärden beräknade enligt den tidigare metoden och den nya NAV-modellen är 97-98 % för Holstein-tjurar och 98 % för SRB-tjurar. Sambandet mellan nya och gamla avelsvärden är som väntat lägre för kor, 88-92 % för Holstein och 91-93 % för SRB.

Tabell 1 Andel topptjurar som kommer från respektive land enligt Interbull feb 06 och NAV feb 06

Land	Holstein	SRB		
	Interbull* 2/06	NAV 2/06	Interbull* 2/06	NAV 2/06
Sverige	23 %	20 %	40 %	32 %
Danmark	73 %	77 %	11 %	23 %
Finland	04 %	03 %	49 %	45 %

*svensk Interbullskala

För båda raserna gäller att andelen topptjurar från Danmark kommer att öka något. När man beaktar antalet prövade tjurar per land är andelen Holsteintjurar i absoluta toppen från Sverige och Danmark i stort sett likvärdigt. Danskarna har under de senaste åren prövat ungefär 4 gånger fler ungtjurar. Den kraftiga ökningen av röda danska tjurar beror till stor del på att röda tjurar med ett stort inslag av Holstein har en större avkastningsökning mellan första och senare laktationer.

Tabell 2. Medelmjölkinde per land för kor i genetiska basen

Land	Holstein	SRB
Sverige	98,2	99,5
Danmark	101,2	100,9
Finland	97,3	100,6

Medelmjölkinde är högre i Danmark än i de båda andra länderna. Delvis kan skillnaderna mellan länderna förklaras av att utformningen av tjurindexet i respektive land.